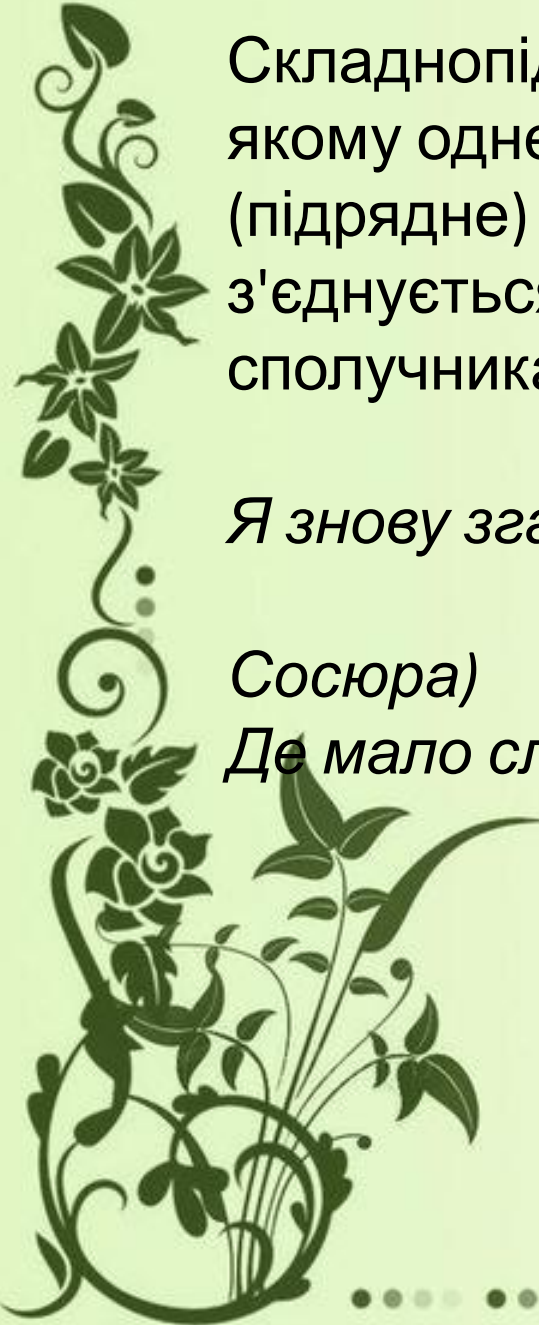


# Складнопідрядн е речення



Складнопідрядне речення — складне речення, в якому одне просте речення є головним, а інше (підрядне) граматично залежить від головного і з'єднується з ним за допомогою підрядного сполучника або сполучного слова. Наприклад:

*Я знову згадав ті хвилини, що душу п'янили мою.*  
(Володимир

*Сосюра)*

*Де мало слів, там більше правди.*

*(Народна мудрість)*



**Підрядні сполучники у складнопідрядних реченнях приєднують підрядну частину до головної. За значенням вони поділяються на:**

**-часові:** коли, доки, поки, тільки, ледве, як тільки (Пішли, *коли* стемніло)

**-умовні:** якщо, якби (аби), коли, тільки (Я був би поетом, *якби* умів писати вірші!)

**-мети:** щоб, для того щоб, з тим щоб (Марго вийшла, *щоб* попрощатися із садом)

**-допустові:** попри те що, хоч, дарма що, хай (Я встиг, *дарма* що був останнім.)

**-порівняльні:** як, ніби, наче, неначе, нібито, начебто (*наче* пташка, злетів на підвіконня);

**-причинові та наслідкові:** тому що, бо, через те що (повірив, *бо*)

**-способу дії:** щоб, що, як, чим, тим

**-міри та ступеня:** щоб, що, як, чим, тим (Так швидко, що і обернутися не встиг)

**1. Прочитайте прислів'я, выпишіть складнопідрядні речення.**

*1. Добре діло утіха, коли ділові не поміха.*

*2. Книга – дзеркало життя.*

*3. Де багато бесіди, там мало користі.*

*4. Де слова з ділом розходяться, там непорядки водяться.*

*5. Хто рано встає, тому щастя є.*

*6. Душа душу чує, а серце серцю вість подає.*

*До кожного складнопідрядного речення можна накреслити схему, де головна частина буде позначатись квадратними дужками [ ], а підрядне речення – круглими ( ). Наприклад:*


*Я знав, що зможу відповісти на це запитання. [ 1 ], ( що 2 ).*

*Сьогодні тепло, бо на небі сяє сонце. [ 1 ], ( бо 2 ).*

*Мені подарували ляльку, яку я бачила в магазині. [ 1 ], ( яку 2 ).*



**Накресліть схеми поданих речень:**

1. *Ніколи не тішся людською бідною, бо й твоя біда прийде за тобою.*
  2. *Народна мудрість стверджує, що в людини є три друга: батько, мати й вірна дружина.*
  3. *Я прийшов на берег моря, щоб журбу свою втопити.*
- 

*Домашнє завдання:*

*1) Знайдіть вірш і выпишіть з нього 4 складнопідрядні речення, накресліть до них схеми.*

*2) Повторіть вивчений на уроці матеріал.*

*3) Прочитайте відповідний параграф у підручнику.*

